

Maatschappelijk verantwoord ondernemen - Meedoen omdat het moet, of echt engagement?

Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten, 2014

Standpunten 29

Enkele reflecties en drie aanbevelingen van een geïnteresseerde buitenstaander

⇒ **Gedeelde waarde creëren omdat het moet ten einde het voortbestaan van de onderneming te verzekeren!**

13/06/2015

karel.uyttendaele@pandora.be

Reflecties

- ⇒ Voorbij MVO, voorbij goedbedoeld 'engagement' (*It's the economy, stupid*)
- ⇒ **Gedeelde waarde creëren** (Porter, MIT). Het voortbestaan van de onderneming hangt af van de omgeving waarin zij zaken doet én van de kansen geboden door de 'basis van de piramide' ⇒ **Partnerschappen uit welbegrepen wederzijds eigenbelang.**
- ⇒ Om de vele fundamentele veranderingen effect te laten sorteren zijn transversale/multidimensionale acties én kritische massa nodig: een gedeelde verantwoordelijkheid, niet enkel van de ondernemingen maar van de ganse samenleving. (*Mass Flourishing* Edmund Phelps, Nobel laureaat)
- ⇒ **Meedoen omdat het moet ... om duurzaam aandeelhouderswaarde te garanderen** ('duurzaam' = op de langere termijn)

Drie aanbevelingen

1. **Een brede mentaliteitswijzing op gang brengen voor de creatie van 'win-win' gedeelde waarde.** (Porter)
2. **Omstandigheden creëren die de industrialisering van Afrika versnellen... uit welbegrepen Westers eigenbelang.**
3. **Een wereldwijde CO2 belasting.**

'Maatschappelijk verantwoord ondernemen - Meedoen omdat het moet, of echt engagement?' is een goed gedocumenteerd, academisch georiënteerd werkstuk. Het vestigt er terecht de aandacht op dat om op termijn welzijn voor brede lagen van de bevolking te waarborgen – zowel in Noord als in Zuid – er een brede mentaliteitswijziging moet op gang gebracht worden.

Is echter MVO - in haar pre-2008 betekenis - niet voorbijgestreefd?

De post-2008 gemondialiseerde maatschappij is drastisch veranderd en de Westerse markten raken verzadigd. Hebben Westerse ondernemingen nog wel een toekomst zonder oog te hebben voor de noden van én de kansen geboden door een snel groeiende middenklasse in ontwikkelingsregio's? Dus dat het van overlevingsbelang is dat Westerse ondernemingen én de maatschappij in eerste instantie alles in het werk stellen opdat ook in het Zuiden koopkracht gecreëerd wordt voor brede lagen van de bevolking? Naarmate deze landen zich ontwikkelen en rijker worden, zal er ook een grotere interne politieke en sociale druk ontstaan om de ongelijkheid aan te pakken en de rijkdom te herverdelen. Dit is toch wat ook in Europa en Noord-Amerika is gebeurd in de 19de en de 20ste eeuw? Bij ons onder impuls van een intellectuele middenklasse à la Daens, Vandervelde, Anseele, ...

In India leven nog steeds 400 miljoen mensen onder de armoedegrens, in China 200 miljoen, in Indonesië 60 miljoen en in Brazilië 20 miljoen. Een brede consensus gaat er van uit dat tijdens de twee volgende decennia deze landen zelf in staat zullen zijn om die extreme armoede nagenoeg volledig weg te werken. De economische groei die die landen kennen en hun integratie in de wereldhandel zullen daar sterk toe bijdragen. Ook zo in de toekomst in Afrika?

Drie sterke prioritaire aanbevelingen

Typisch voor een 'academische' scriptie ontbreken bij 'MVO, meedoen omdat het moet, of echt engagement?' een beperkt aantal sterke prioritaire aanbevelingen. Daarom hier een voorstel om zich in een eerste fase te beperken tot twee breedwervende acties ('informereren - duiden - sensibiliseren') én één wereldwijde regulerende maatregel. (Een mentaliteitswijziging kan enkel effect sorteren indien gesteund door een kritische massa... **niet enkel bij de ondernemers maar ook bij brede lagen van de bevolking**).

1. **Een brede mentaliteitswijzing op gang brengen voor de creatie van 'win-win' gedeelde waarde.** (Porter). Hoe?
  - De massale organisatie van debatavonden 'groot publiek'. Thema '**De toekomst is mooi, maar anders**' ('Wereldburgerschap, Innovatie & Ethiek' buigt de actuele crisis om in kansen)
  - Te organiseren overal in Vlaanderen (België) – met medewerking van de stadsbesturen - met getuigenissen van succesvolle lokale ondernemers die gedeelde waarde creëren (waarom? – hoe?). Cf 5 pilootsessies februari-maart 2015 in Roeselare, Halle, Geel, Aalst, Mechelen (informereren, duiden, aanspreken). Een

holistisch, optimistische maar ook responsabiliserende boodschap voor brede lagen van de bevolking. (voorbeeld MVO, voorbij certificering, voorbij ISO, voorbij 'engagement', ...)

- De regio's die dit puntje snel realiseren bouwen niet alleen voor zichzelf een comparatief voordeel op maar creëren automatische ook welvaart in de regio's waar hun ondernemingen actief zijn: **partnerschappen uit welbegrepen wederzijds eigenbelang.**

2. Omstandigheden creëren die de industrialisering van Afrika versnellen... uit welbegrepen Westers eigenbelang.

Voorbij MVO, voorbij goedbedoeld 'engagement' ⇒ Partnerschappen uit welbegrepen wederzijds eigenbelang ... **omdat het moet** voor de bestendiging - én maximalisatie - van de aandeelhouderswaarde.

- Europa heeft er alle belang bij dat Afrika, in onze achtertuin, zich versneld industrialiseert. Dat Afrika zelf haar bodemrijdommen transformeert en verrijkt. Dat ook Afrikaanse KMO's deelnemen aan de kenniseconomie en zich inschakelen in mondiale waardeketens. Ook daar zal interne politieke en sociale druk ontstaan om de ongelijkheid aan te pakken en de rijkdom te herverdelen én 'hulp' overbodig maken.

- De twee klassieke kanalen voor de industrialisering van een regio:

- *foreign direct investments (FDI)*;
- investeringen in een productieve economie door de eigen Afrikaanse kapitalistische elite.

De realisatie van zowel FDI als endogene industriële investeringen worden gefaciliteerd door massale **Circulaire migratie** van duizenden Afrikaanse hoger opgeleiden (**Partnerschappen uit welbegrepen wederzijds eigenbelang**)

3. De invoering van een wereldwijde belasting op CO2 uitstoot.

- Dit vergt een regelgevende actie van alle wereldautoriteiten (sensibiliseren alleen helpt niet).
- Zelfs toonaangevende petroleumproducenten zijn er voor (***Royal Dutch Shell, BP, Statoil, Total, Eni, Rio Tinto and Pacific Gas and Electric Company***)
- Dit moet ook doorgevoerd worden in de ontwikkelingslanden. Ook de ontwikkelingslanden hebben er voordeel bij direct in te spelen op de hernieuwbare energie (de zon!)

Meer... (presentaties Karel Uyttendaele)

- ***L'industrialisation de l'Afrique en deux décennies, sans passer par toutes les phases de développement industriel, qui - en Occident - a pris deux siècles*** (Inleiding 'Café de l'entrepreneur' Dakar 4/2/2015)
- ***L'Afrique: y aller maintenant avant que tout le monde le comprenne*** (Introductie tijdens de briefing van de economische missie FIT 'Ghana-Senegal' 3-6 juni 2015)

MAATSCHAPPELIJK VERANTWOORD ONDERNEMEN	GEDEELDE WAARDE CREËREN (Porter)
Waarde: "doing good"	⇒ Waarde: economische en sociale voordelen gerelateerd tot de kost
Burgerschap, filantropie, duurzaam ondernemen	⇒ Gemeenschappelijke waarde creëren zowel voor de onderneming als voor de samenleving
Discretionair of als antwoord op externe druk	⇒ Maakt integraal deel uit van de concurrentiële strategie
Heeft niets te maken met winstmaximalisatie	⇒ Maakt integraal deel uit van het streven naar winstmaximalisatie
Agenda wordt bepaald door persoonlijke voorkeuren	⇒ Agenda is specifiek voor de onderneming en wordt bepaald door de noden van de onderneming
Impact afhankelijk van de belangrijkheid van de onderneming of van het MVO-budget	⇒ Beïnvloedt het budget van de gehele onderneming
Voorbeeld. 'Fair trade' aankoopbeleid	⇒ Voorbeeld. Een hertekend aankoopbeleid verhoogt de efficiëntie en de kwaliteit van de toeleverancier.

Karel Uyttendaele

+32 495 24 07 93

karel.uyttendaele@pandora.be

Toekomst is mooi maar anders

MigrationCirculaire.be

L'Afrique, la nouvelle usine du monde

Les partenariats d'intérêt mutuel

Création de Valeur Partagée